

Aleg. 317

Sprawozdanie

sejmowej Komisji górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 26. lipca b. r. LW. 66.985/1904 przedstawia jak zwykle starania poczynione celem rozwoju nauki górnictwa w naszym kraju, subwencyonowane badania naukowe i interwencye Wydziału krajowego w innych sprawach interesujących ogół przemysłowców naftowych.

Co do nauki górnictwa to starania u Wysokiego Rządu o uzupełnienie c. k. szkoły politechnicznej V. Wydziałem górniczo-hutniczym, tak samo jak starania o finansowe poparcie krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych i udzielenie dla niej charakteru instytucyi publicznej, jak również o ustanowienie stacyi doświadczalnej dla przyrządów i narzędzi wiertniczych, nie odniosły dotychczas pomyślnego skutku, i Komisya wnosi ponowienie odnośnych rezolucyi.

Co zaś do krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu, to skoro przeważna część uczni tej szkoły znajdowała bardzo prędko zatrudnienie w kopalniach nafty i wosku ziemnego, nie sądzi Komisya, by znaczne nawet obniżenie frekwencyi uczniów w jednym tylko ubiegłym roku miało być wynikiem braków tej szkoły i wskazywało na potrzebę daleko idących zmian. Kryzys od dwóch lat panująca w przemyśle naftowym i koncentracya przedsiębiorstw tłumaczy dostatecznie mniej liczne zgłoszenia się w roku ubiegłym, ale nowe przepisy górniczo-policyjne dla kopalń nafty wydane 26. czerwca b. r. podniosą niewątpliwie znowu frekwencyę tej szkoły.

Skoro kuratorya szkoły przy udziale c. k. urzędnika okręgowego w Drohobyczu, nad zmianami nauk już się zastanawia, mniema Komisya, że dopiero nad jej pozytywnym projektem powźmie Wydział krajowy odpowiednią uchwałę. Dla należytego rozwoju tej szkoły brak ciągle odpowiedniego budynku i Wysoki Sejm raczy ponowić rezolucyę do Wydziału krajowego, by poczynił dalsze przedstawienia do c. k. Rządu o przyczynienie się do budowy szkoły i o ile można najprędzej do niej przystąpił. Wobec drożyzny w Borysławiu i niezwykle trudnych, nie dających się nawet z innymi miasteczkami kraju porównać — warunków najmu — znalezienie odpowiednich mieszkań dla nauczycieli szkoły jest prawie niemożliwem. Obecne ich uposażenie staje się niedostateczne, Komisya mniema, że Wydział krajowy mógłby nie przekraczając ogólnej kwoty wydatków, wyznaczyć im płace wyższej rangi, oszczędzając na innych wydatkach n. p. na płacy nauczyciela pomocniczego.

Badania naukowe geologiczne, geologiczno-górniczne i technologiczno-chemiczne nie dają w tej chwili Komisji powodu do żadnych specjalnych uwag. Jeśli w ustanowieniu programu badań, są jakie zmiany potrzebne, lub są względy przemawiające za odmianą organizacji biura górniczego, za przeobrażeniem go na geologiczno-górniczny zakład, jak to proponuje w swej broszurze o górnictwie w Galicyi profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego Dr. Władysław Szajnocha, to Wydział krajowy podda ten projekt dyskusyi krajowej Rady górniczej i wniesie odpowiednie przedłożenie.

Z innych spraw dotyczących przemysłu naftowego, podał Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że przy udziale, raczej formalnym niż istotnym

jego reprezentantów, wydało c. k. Starostwo górnicze w Krakowie dnia 26. czerwca b. r. nowe górniczo-policyjne przepisy dla kopalń oleju skalnego w Galicyi. Nowe te przepisy, wkraczając niezawodnie w dziedzinę ekonomiczną, należącą do ustawodawstwa krajowego, dowodzą, że obowiązująca dzisiaj ustawa naftowa nie zupełnie odpowiada obecnemu stanowi przemysłu naftowego, a i krajowe Towarzystwo naftowe, stojące zawsze na straży interesów tego przemysłu, wniosło do Wysokiego Sejmu petycję o zmianę ustawy z r. 1884, której niektóre postanowienia w wysokim stopniu utrudniają rozwój przemysłu naftowego.

Niezależnie jednak od zmiany ustawy, zauważyć należy, że użytek, jaki c. k. Starostwo górnicze w Krakowie robi z §. 35. ustawy, tak dalece sięga w sprawy tego przemysłu, tak wpływa na jego ogólno-ekonomiczne warunki, że wydaje się pożądanem, aby ten urząd był w ściślejszej z krajem, Rządem krajowym i reprezentantami przemysłu naftowego — styczności, i wskazanem, aby w Galicyi utworzono przy c. k. Namiestnictwie lub c. k. Starostwie górniczem Radę górniczą, w której skład wchodziłoby doświadczeni reprezentanci przemysłu górniczego i zawodowi technicy przemysłu naftowego i woskowego, wskazanem byłoby dalej, aby c. k. Władze górnicze zasięgały opinii tej Rady, przed wydawaniem ważnych, dla całego kraju obowiązujących postanowień n. p. przepisów policyjno-górniczych, przed oznaczeniem do jakiej klasy niebezpieczeństwa mają być kopalnie zaliczone i t. p.

Wzory takiej Rady przyboycznej mamy w c. k. Towarzystwach rolniczych we Lwowie i w Krakowie; ramy organizacyi stowarzyszenia mamy w krajowym Towarzystwie naftowym we Lwowie i Komisya wyraża życzenie, by na wzór Rad istniejących przy Ministerstwach, przy c. k. Namiestnictwie we Lwowie, przy c. k. Urzędzie górniczym okręgowym w Brüx i dla Galicyi taka Rada ustanowioną została.

Z tych względów Komisya górnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności górniczych w ciągu roku 1903 i połowy roku 1904 przyjmuje się do wiadomości.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu:

a) aby czynił dalsze starania u c. k. Rządu o uzyskanie dla krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych charakteru instytucyi publicznej i subwencyi z funduszków rządowych;

b) aby tak samo czynił starania o urządzenie stacyi doświadczalnej dla przyrządów i narzędzi wiertniczych przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie.

3. Ponawiając uchwałę z dnia 13. lutego 1894, wzywa Sejm c. k. Rząd, aby w najkrótszym czasie urządził w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie V. górniczo-hutniczy wydział.

Przewodniczący:

Gorayski.

Sprawozdawca:

Wiśniewski.